

Ny bog af Florian Illies: Pirrende og pikerende kig under dynerne på 1920-30'erne

Historikeren Florian Illies er forfatteren bag fem internationale bestsellere, herunder *Kærlighed i hadets tid*, som netop er udkommet på dansk. Foto: Mathias Bothor

Bo Heimann
28.05.2023

BØGER // ANMELDELSE – Man skal huske at trække vejret, når man læser Florian Illies' velskrevne og underholdende bog, *Kærlighed i hadets tid*. Et mylder af kærlighedsaffærer mellem store kunstnere og tænkere i mellemkrigstidens Paris og Berlin, libido, dekadence og forfald skildres og samtidig trækkes tråde på tværs af samfundets klasse, køn, kunst, filosofi og politik, skriver Bo Heimann. "Det er en svimlende rutsjebanetur i en tumultarisk tidsepoke, der over flere stræk minder om vores egen".

ROMAN: *Kærlighed i hadets tid*

Forfatter: Florian Illies

Oversat fra tysk af Jørgen Herman Monrad

Forlag: Gutkind. 432 sider. Udkom 16. maj 2023

Pablo Picasso maler ikke kun sin kone. Der er heller ikke kun hende, han har sex med. Andre modeller får hendes plads i både sengen og på lærredet. Marlene Dietrich er for sin del kun lettet over, at barnepigen flytter ind i hendes mands seng, for så kan hun selv uden dårlig samvittighed fortsætte sine ture alene ud i natten (ofte klædt som mand).

Margaret Karpus er kæreste med Theodor Adorno, men har en affære med Ernst Bloch og også noget kørende med Walther Benjamin. Bertholdt Brecht gifter sig med Helene Wiegel, hvilket overrasker både Carola Neher og Elizabeth Hauptmann, der begge hver for sig troede, at de havde en særstilling hos dramatikeren.

Jean-Paul Sartre og Simone de Beauvoir møder hinanden og kommer med tiden til at dele en masse kvindelige elskerinder, for de laver en pagt om, at deres indbyrdes kærlighed ikke skal begrænse deres seksuelle udfoldelser. Og Max Ernst og Ruth Landshoff er vist mere omkring sig end nogen af alle de andre, hvilket siger ikke så lidt (men som en undtagelse vist nok ikke med hinanden).

“Berlin og Paris er de to naturlige omdrejningspunkter, indtil Hitlers magtovertagelse i 1933 forandrer den tyske hovedstad. Jøder, socialister, homoseksuelle og fritænkende kunstnere må flygte for livet

Der er med andre godt gang i Europa i 1929, hvor ”ingen længere håber på fremtiden. Og ingen vil mindes om fortiden. Derfor falder alle så pladask for nutiden”. Alle havde øjensynligt noget kørende med flere på én gang. Libido, hedonisme og udfordring af alle normer i friløb. Mascha Kaléko skriver dog til sin mand Saul: ”De andre er det store hav. Du er min havn”, så en slags romantik var der trods alt også lidt plads til. I hvert fald indtil de (også) blev skilt.

Kulturhistorikeren Florian Illies konstaterer selv, at det kan være svært at følge med i alle affæruerne. Det er helt rigtigt. Men også stærkt underholdende. Det er sladder på højeste niveau, både hvad angår Illies' formidlingsevne og alle de kendte implicerede fra tidens kunstner- og intellektuelle kredse.

Ud over de allerede nævnte hører vi bl.a. også om fotografen Lee Miller, der knuser Man Rays hjerte, Hannah Arendt og Martin Heideggers livslange betagelse, den store Mann-families mange skeletter i skabene, Ludwig Wittgensteins idéer om renhed og et aseksuelt ægteskab og om Tamara de Lempicka, Renée Perle, Anäis Nin (der har en

affære med sin egen far), Henry Miller, Victor Klemperer, Herman Hesse, Robert Musil og mange flere.

Det er en epoke med frisind, dekadence og forfald i skarpt kapløb, der bliver ved med at fascinere. I frigjorthedens navn balancerer alle på fortabelsens skarpe knivsæg. Det er navne, værker og tækning for al evig eftertid.

“Det gamle og det nye støder især sammen i kønsrollerne – her er kvinder, der ikke kun tager deres kage, men også spiser den

Med udgangspunkt i alle kærlighedsaffærerne tegner Florian Illies et hektisk og levende portræt af ”kærlighed i hadets tid”, der dækker perioden fra 1929-39 med 1929 som centrum. Berlin og Paris er de to naturlige omdrejningspunkter, indtil Hitlers magtovertagelse i 1933 forandrer den tyske hovedstad. Jøder, socialister, homoseksuelle og fritænkende kunstnere må flygte for livet. Senere skulle, som vi ved, også Paris blive forandret.

Selvom værker og tækning er det centrale for alle de impliceredes liv og for eftertidens fejring, så er selv de største værker i denne bog rekvisitter for eller spejlinger af kærlighedslivet. Illies skifter springende imellem alle affærerne – man bliver lidt stakåndet – i en kronologisk fremadskridende fortælling, der giver os indblik i de mange brydninger, der skete både socialt, kulturelt og politisk op igennem 1920’erne og 30’erne. Sitrende og skinnende år med nye begyndelser og frisk luft, men også med spændinger, der hele vejen truer med enten at sprænge alt i småstykker eller implodere ind i det sorteste mørke. Det skulle ende med begge dele i anden verdenskrigs gru og ondskab.

Det gamle og det nye støder især sammen i kønsrollerne – her er kvinder, der ikke kun tager deres kage, men også spiser den, som Lee Miller senere skulle skrive om sig selv. De klipper håret kort og tager bukser på. De tjener penge. De skriver og maler. Og de har sex med dem, de har lyst til – af begge køn. Der udforskes og eksperimenteres i stor stil.

Ligesom i sin tidligere bog, *1913 – århundredets sommer*, er Illies også hér velskrivende, vittig og eminent til at trække tråde på tværs af samfundets klasse, køn, kunst, filosofi og politik. Læs *Kærlighed i hadets tid* og bliv lige dele pirret og pikeret, men også oplyst om tiden dengang og nu. Det er en svimlende rutsjebanetur i en tumultarisk tidsepoke, der over flere stræk minder om vores egen.

[Læs også Isabella Mieke-Renards anmeldelse af Annie Ernauxs *Årene* her.](#)

Jean Paul Sartre

kærlighed

libido

Pablo Picasso

Simone de Beauvoir

Bo Heimann

Bo Heimann, f. 1971, har som journalist og forfatter skrevet om eksistens, samfund og kultur i 25 år. Han er uddannet journalist fra DJH i 1997. Han er medstifter af Nordic Bildung. www.boheimann.com

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

SPONSOREREDE ARTIKLER

ARRANGEMENTER

POV STUDY

Chefredaktion

POV International

OM POV

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER

SAMARBEJDSPARTNERE

DEBATREGLER

BLIV MEDLEM

COOKIES & PRIVATLIV

Fagredaktion